

## Wykluczenie z możliwości otrzymania statusu uchodźcy ze względu na popełnione przestępstwo

Wyrok Trybunału (trzecia izba) z dnia 30 kwietnia 2025 r., C-63/24, [Galte] K.L. *przeciwko Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos*<sup>1</sup>

Artykuł 12 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2011/95/UE w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony w zw. z art. 18 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że przy badaniu kwestii, czy czyny popełnione przez osobę ubiegającą się o udzielenie ochrony międzynarodowej, która poza tym spełnia kryteria uzyskania statusu uchodźcy, są objęte podstawą wykluczenia z możliwości uzyskania tego statusu przewidzianą w tym art. 12 ust. 2 lit. b), organy i, w stosownym przypadku, właściwe sądy danego państwa członkowskiego powinny uwzględnić okoliczność, że owa osoba odbyła już karę, na którą została skazana w związku z popełnionymi czynami, przy czym sama ta okoliczność nie stoi na przeszkodzie wykluczeniu tej osoby z możliwości uzyskania statusu uchodźcy na mocy tego przepisu.

### Tymon Brzuzy

Uniwersytet Gdański, Polska  
t.brzuzy.074@studms.ug.edu.pl  
ORCID: 0009-0001-0726-7854

### Andrzej Kozik

Uniwersytet Gdański, Polska  
a.kozik.443@studms.ug.edu.pl  
ORCID: 0009-0000-2560-8344

### Dominik Król

Uniwersytet Gdański, Polska  
d.krol.065@studms.ug.edu.pl  
ORCID: 0009-0004-2164-2448

<https://doi.org/10.26881/gsp.2026.3.11>

## Glosa

Głosowany wyrok w sprawie *Galte* został wydany w związku z pytaniem prejudycjalnym skierowanym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE lub Trybunał) przez Naczelny Sąd Administracyjny Litwy (Lietuvos Vyriausiasis Administracinis Teismas; dalej: NSAL), który zdecydował się zawiesić trwające postępowanie

<sup>1</sup> ECLI: ECLI:EU:C:2025:292.

w przedmiocie odmowy nadania statusu uchodźcy cudzoziemcowi. Powodem był problem z wykładnią art. 12 ust. 2 lit. b) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz. Urz. UE L 337 z 20.12.2011, s. 9; dalej: dyrektywa 2011/95/UE) w zw. z art. 18 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, s. 389, s. 1; dalej: KPP). Naczelny Sąd Administracyjny Litwy rozważał, czy dyrektywę 2011/95/UE należy interpretować w ten sposób, że jeżeli wnioskodawca spełnia wszystkie przesłanki uzyskania statusu uchodźcy, to popełnione przez niego czyny mogą być wystarczającą przesłanką oddalenia wniosku. Kluczowym dylematem było również ustalenie, czy organy stosujące prawo w danym państwie członkowskim (w tym przypadku sądy litewskie) powinny brać pod uwagę, że osoba ta poniosła już wystarczające konsekwencje swoich czynów poprzez odbycie kary.

Obywatel państwa trzeciego, K.L., nielegalnie przekroczył granicę między Białorusią a Litwą, po czym wystąpił z wnioskiem o udzielenie azylu i zezwolenia na pobyt czasowy na Litwie. Twierdził, że opuścił swój kraj, ponieważ obawiał się, że zostanie przeciwko niemu wytoczone nowe postępowanie karne w związku z organizowaniem wieców i rozpowszechnianiem informacji o treści politycznej. W odpowiedzi na jego wniosek litewski departament migracji<sup>2</sup> uznał, że fakt, iż K.L. krytykuje publicznie władze państwa pochodzenia, może stwarzać ryzyko prześladowania go w jego kraju. Jednak w związku z tym, że w przeszłości było prowadzone przeciwko niemu postępowanie karne, a także biorąc pod uwagę wymiar zastosowanych wobec niego kar, departament oddalił jego wniosek o uzyskanie statusu uchodźcy. Organ uznał, że czyny dokonane przez K.L. stanowią „poważne przestępstwo o charakterze niepolitycznym” w rozumieniu art. 88 ust. 2 pkt 3 ustawy Republiki Litewskiej nr IX-2206 o statusie prawnym cudzoziemców (dalej: ustawa o statusie uchodźców)<sup>3</sup>. Mimo tego, K.L. udzielono ochrony międzynarodowej, zezwalając na pobyt czasowy, oraz wydano zakaz odesłania do kraju pochodzenia, ze względu na zagrożenie prześladowaniami politycznymi. Następnie wyrokiem z dnia 30 marca 2023 r. Regionalny Sąd Administracyjny w Wilnie (Vilniaus Apygardos Administracinis Teismas) oddalił skargę K.L. na tę decyzję. K.L. skarżył więc ten wyrok do NSAL. Skarżący podniósł przed tym sądem, że odbył już karę, na którą został skazany w związku z popełnieniem przestępstwa, z powodu którego departament migracji odmówił nadania mu statusu uchodźcy. NSAL postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do TSUE z pytaniem prejudycjalnym, czy odbycie kary przez obywatela państwa trzeciego za poważne przestępstwo o charakterze niepolitycznym, przed przybyciem do państwa członkowskiego UE, wyłącza możliwość

<sup>2</sup> Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos – Departament Migracji przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej.

<sup>3</sup> Lietuvos Respublikos įstatymas dėl užsieniečių teisinės padėties Nr. IX-2206 (Valstybės žinios, Nr. 73-2539, 30.04.2004).

zastosowania klauzuli z art. 12 ust. 2 lit. b) dyrektywy, a jeśli nie wyłącza tej możliwości, to czy i w jakim stopniu należy wziąć pod uwagę tę okoliczność przy ocenie wniosku.

Badając omawianą sprawę, TSUE zauważył na wstępie, że K.L., który wniósł skargę, stwierdził, iż odbył już karę za popełnione przestępstwo, w związku z czym departament migracji odmówił mu nadania statusu uchodźcy. Trybunał odnotował także fakt, że zgodnie z informacjami zaprezentowanymi przez sąd odsyłający osoba ubiegająca się o udzielenie ochrony międzynarodowej, której dotyczy sprawa, nie została objęta amnestią ani ułaskawieniem.

Mając na uwadze powyższe, Trybunał uznał, że rozstrzygnięcie niejasności zawartych w pytaniu prejudycjalnym nie jest niezbędne do zbadania sprawy przez sąd litewski. W związku z tym wskazał, że litewski sąd odsyłający zamierza jedynie pozyskać niezbędne informacje do należytej interpretacji art. 12 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2011/95/UE w zw. z art. 18 KPP. Analizując stosowne przepisy, Trybunał stwierdził, że ani art. 12 ust. 2 lit. b), ani żaden inny przepis dyrektywy 2011/95/UE nie definiują wyrażenia „szczególnie poważne przestępstwo”. Sformułowanie to należy interpretować nie tylko zgodnie z jego zwykłym znaczeniem w języku potocznym, lecz także z uwzględnieniem kontekstu, w jakim jest używane, oraz mając na uwadze cele regulacji, do których zaliczane są: ukaranie czynów popełnionych w przeszłości, zachowanie spójności i wiarygodności systemu ochrony uchodźców oraz ochrona obywateli państwa przyjmującego przed obywatelami państw trzecich, którzy dopuścili się ciężkich przestępstw. Trybunał zauważył, że fakt odbycia kary nie przeszkadza w realizacji żadnego z tych celów, oraz podkreślił, że decyzja o oddaleniu wniosku nie może być automatyczna – sąd krajowy powinien dokonać wszechstronnej i wnikliwej analizy, oceniając wszystkie okoliczności sprawy. Według TSUE analiza ta jest niezbędna do wyważenia interesu publicznego państwa członkowskiego oraz interesu indywidualnego wynikającego z prawa do uzyskania statusu uchodźcy.

Trybunał zwrócił natomiast uwagę, że wyraz „przestępstwo” jest związany z czynem popełnionym w przeszłości, zaś określenie „poważne” obliguje do zbadania poziomu szkodliwości czynu zabronionego, który może zależeć od wielu czynników, m.in. od kontekstu dokonania przestępstwa. Stąd oceniając, czy przestępstwo można uznać za „poważne”, krajowy sąd powinien nie tylko wziąć pod uwagę jego charakter w chwili dokonania, lecz także inne czynniki, które występują w czasie rozpatrywania wniosku o przyznanie statusu uchodźcy. Następnie, dokonując wykładni przepisów Konwencji dotyczącej statusu uchodźców, sporządzonej w Genewie dnia 28 lipca 1951 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 119, poz. 515; dalej: konwencja genewska), oraz uwzględniając praktykę Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (dalej: UNHCR), TSUE stwierdził, że odbycie wymierzonej kary nie wyłącza automatycznie możliwości ubiegania się o status uchodźcy. Może natomiast być okolicznością uwzględnianą przez organy przy wydawaniu rozstrzygnięcia w sprawie.

W konkluzji TSUE uznał, że zgodnie z art. 12 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2011/95/UE w zw. z art. 18 KPP okoliczność odbycia przez wnioskodawcę kary za popełnione czyny powinna zostać uwzględniona przy badaniu kwestii, czy czyny popełnione przez osobę ubiegającą się o udzielenie ochrony międzynarodowej, która spełnia kryteria uzyskania

statusu uchodźcy, mogą być podstawą oddalenia wniosku. Jednakże odbycie kary nie przekreśla możliwości oddalenia wniosku ze względu na popełnione przestępstwo.

Omawiane orzeczenie C-63/24 w sprawie *Galte*, wydane w trybie prejudycjalnym przez TSUE, jest ważnym ogniwem w ewolucji wykładni art. 12 dyrektywy 2011/95/UE, dotyczącej norm kwalifikowania obywateli państw trzecich jako uzyskujących ochronę międzynarodową. Trybunał doprecyzował granice klauzuli wyłączenia z ochrony w sytuacjach, gdy cudzoziemiec odbył już karę za czyn będący „poważnym przestępstwem o charakterze niepolitycznym” w rozumieniu tego przepisu.

TSUE odwołał się do wcześniejszego orzecznictwa, w tym m.in. do spraw *B i D* (C-57/09 i C-101/09)<sup>4</sup>, *K. i H.F.* (C-331/16 i C-366/16)<sup>5</sup> oraz *Ahmed* (C-369/17)<sup>6</sup>, stwierdzając, że stosowanie klauzul wyłączenia wymaga ścisłej wykładni oraz indywidualnej oceny sytuacji wnioskodawcy. Trybunał doszedł przy tym do wniosku, że samo skazanie za przestępstwo nie stanowi podstawy do automatycznej negatywnej oceny wniosku o status uchodźcy. Konieczne jest bowiem uwzględnienie wszystkich okoliczności i ustalenie, czy cudzoziemiec nadal stanowi zagrożenie dla krajowego porządku publicznego.

W orzeczeniu C-63/24 skład przywołał art. 33 konwencji genewskiej, motyw 4, art. 12 ust. 2 i art. 21 ust. 1 dyrektywy 2011/95/UE, a także art. 18 KPP. W kontekście tych przepisów wyrok w sprawie *Galte* stanowi potwierdzenie, że państwa członkowskie nie mogą dokonywać mechanicznej odmowy ochrony poprzez powołanie się na bezpieczeństwo publiczne bez indywidualnej analizy proporcjonalności i ryzyka naruszenia wspomnianej w art. 21 ust. 1 dyrektywy 2011/95/UE zasady *non-refoulement*<sup>7</sup>.

Trybunał nie pomija jednak prawa krajowego Republiki Litewskiej, odwołuje się do obowiązku wykładni prawa krajowego zgodnej z prawem unijnym. Prawo litewskie przewiduje możliwość odmowy lub cofnięcia statusu uchodźcy w art. 88 ust. 3 ustawy o statusie uchodźców, która zawiera analogiczne sformułowania do art. 12 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2011/95/UE. W prawie polskim analogiczną podstawę stanowi art. 19 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn.: Dz. U. z 2026 r. poz. 862; dalej: u.u.c.o.). Oba przepisy muszą być interpretowane zgodnie z dorobkiem orzeczniczym TSUE, a zatem z uwzględnieniem zindywidualizowanej oceny każdego przypadku oraz zasady proporcjonalności.

<sup>4</sup> Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 9 listopada 2010 r., C-57/09 i C-101/09, *Bundesrepublik Deutschland przeciwko B i D*, ZOTSiS 2010/11A/I-10979-11062.

<sup>5</sup> Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 2 maja 2018 r., C-331/16 i C-366/16, *K. przeciwko Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie i H.F. przeciwko Belgische Staat*, ECLI:EU:C:2018:296.

<sup>6</sup> Wyrok Trybunału (druga izba) z dnia 13 września 2018 r., C-369/17, *Shajin Ahmed przeciwko Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal*, ECLI:EU:C:2018:713.

<sup>7</sup> Klauzula *non-refoulement* to fundamentalna zasada prawa międzynarodowego, która zabrania państwom wydalenia, zwracania lub ekstradycji osoby na terytorium, gdzie istnieje realne ryzyko prześladowania, tortur lub innej formy poważnej krzywdy. Zasada ta stanowi podstawę ochrony uchodźców i jest zapisana w konwencji genewskiej o statusie uchodźców z 1951 r. Obowiązuje bezwzględnie i nie można się od niej uchylić, nawet w przypadku powoływania się na względy bezpieczeństwa narodowego. Zob. O. Łachacz, *Zasada non-refoulement w międzynarodowym prawie uchodźczym – zwyczaj międzynarodowy czy też peremptoryjna norma prawa międzynarodowego?*, „Problemy Współczesnego Prawa Międzynarodowego, Europejskiego i Porównawczego” 2017, t. 15, s. 135–137.

W aktualnej sytuacji geopolitycznej kwestia bezpieczeństwa migracyjnego jest ważkim tematem. Stanowi oś napięcia pomiędzy suwerennością państwa a obowiązkami humanitarnymi wynikającymi z prawa międzynarodowego oraz prawa unijnego. Artykuł 3 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej<sup>8</sup> oraz art. 67 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej<sup>9</sup> nakładają na Unię Europejską obowiązek zapewnienia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości przy jednoczesnym poszanowaniu praw podstawowych.

W analizowanym wyroku wskazano, że bezpieczeństwo publiczne nie może być przesłanką automatycznego wyłączenia z ochrony międzynarodowej. TSUE wprost odrzuca koncepcję „zautomatyzowanej prewencji” przy stosowaniu art. 12 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2011/95/UE, stwierdzając, że naruszyłoby to zasadę zindywidualizowanego postępowania azylowego, które wynika z art. 4 ust. 3 tej dyrektywy oraz art. 41 KPP (prawo do dobrej administracji).

Należy jednak zaznaczyć, że pomimo wykluczenia stosowania „zautomatyzowanej prewencji”, ze względu na bezpieczeństwo krajowe wyrok ten nie pozbawia organów państwowych możliwości odmowy ochrony w sytuacji, gdy cudzoziemiec jest faktycznym zagrożeniem. Taka odmowa musi natomiast opierać się na aktualnym i rzeczywistym zagrożeniu dla bezpieczeństwa państwa, nie zaś na samym fakcie skazania, co zostało zawarte w przepisie art. 14 ust. 4 dyrektywy 2011/95/UE. Zdaniem autorów glosy konieczne jest prowadzenie zaostrożonej, krytycznej analizy sytuacji wnioskodawców ubiegających się o status uchodźcy pod kątem ryzyka naruszenia porządku i bezpieczeństwa publicznego. Ocena ta powinna uwzględniać różne wymiary bezpieczeństwa, w tym wewnętrzne, zewnętrzne, społeczne, polityczne i ekonomiczne<sup>10</sup>. Państwa członkowskie powinny prawidłowo rozpatrywać wnioski imigrantów poprzez rzetelną kontrolę prawdziwości przedstawionych przez nich dokumentów<sup>11</sup>.

W świetle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (dalej: ETPCz), w szczególności w sprawach *Saadi przeciwko Włochom*<sup>12</sup> i *Chahal przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*<sup>13</sup>, niezmiennie przyjmuje się, że nie można powoływać się na bezpieczeństwo publiczne, aby usprawiedliwić wydalenie osób do kraju, w którym mogłyby być one narażone na zagrożenie, gdyż stanowiłoby to naruszenie art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka<sup>14</sup>.

<sup>8</sup> Traktat o Unii Europejskiej, podpisany w Maastricht w dniu 7 lutego 1992 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30).

<sup>9</sup> Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, sporządzony w Rzymie dnia 25 marca 1957 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2).

<sup>10</sup> K. Świeca, *Rola państwa wobec migracji zewnętrznej w aspekcie analizy bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio G. Ius” 2024, vol. 71, no. 1, s. 149.

<sup>11</sup> Zob. M. Baran-Kurasiewicz, *Uzyskanie statusu uchodźcy i sytuacja uchodźców w Polsce*, „Polityka i Społeczeństwo” 2021, t. 19, nr 3, s. 11–12.

<sup>12</sup> Wyrok ETPCz z dnia 28 lutego 2008 r., 37201/06, *Saadi przeciwko Włochom*, HUDOC.

<sup>13</sup> Wyrok ETPCz z dnia 15 listopada 1996 r., 22414/93, *Chahal przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, HUDOC.

<sup>14</sup> Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.).

Rezultatem wyroku w sprawie *Galte* jest wyznaczenie granicy między uprawnioną troską o bezpieczeństwo krajowe a obowiązkiem ochrony osoby ubiegającej się o status uchodźcy. Rozstrzygnięcie to ma na celu zachowanie równowagi między bezpieczeństwem publicznym a *human security*, zgodnie z duchem unijnej polityki azylowej, która – zdaniem autorów glosy – w nieproporcjonalny sposób akcentuje ochronę praw jednostki, marginalizując równocześnie interes bezpieczeństwa wewnętrznego państw członkowskich. Analiza tego zagadnienia powinna uwzględniać zarówno uwarunkowania demograficzne, jak i dane statystyczne dotyczące imigrantów pochodzących z różnych państw. Istotne znaczenie ma przy tym jej rzetelność oraz wieloaspektowe ujęcie problemu<sup>15</sup>.

Tym, co czyni wyrok w sprawie *Galte* szczególnie istotnym, jest jego wkład w rozwój prawa azylowego Unii Europejskiej, zwłaszcza uznanie znaczenia odbycia kary w procesie stosowania klauzul wyłączenia wobec osób ubiegających się o status uchodźcy. Trybunał po raz pierwszy wskazał, że fakt odbycia kary przez wnioskodawcę musi być brany pod uwagę przez organy państwowe. Należy jednak pamiętać, że samo wydanie tego orzeczenia nie wyłącza możliwości odmowy przyznania statusu uchodźcy.

Istotnymi rozstrzygnięciami wcześniejszego orzecznictwa w tej materii są sprawy *B i D* (C-57/09 i C-101/09), w których TSUE koncentrował się na wadze i charakterze czynu, jakiego dopuściła się strona. W sprawie *Galte*, podobnie jak w sprawie *Ahmed* (C-369/17), dokonano dynamicznej oceny sytuacji sprawcy, uwzględniając wcześniejsze odbycie przez niego kary, jego zachowanie po jej odbyciu, okoliczności sprawy, stopień resocjalizacji, wpływ czasu i ewentualną skruchę.

Z perspektywy prawa unijnego podejście to wpisuje się w zasadę proporcjonalności (art. 52 ust. 1 KPP), wymagającą, by ograniczenie prawa do azylu (art. 18 KPP) było konieczne i współmierne do realizowanego celu. Uwzględnienie faktu odbycia kary daje możliwość wyważenia zarówno ochrony bezpieczeństwa krajowego, jak i poszanowania godności osoby ubiegającej się o status uchodźcy.

Trybunał dokonał wykładni i potwierdził, że celem art. 12 ust. 2 lit. b) dyrektywy 2011/95/UE jest ochrona państw przed nadużywaniem środków ochrony uchodźczej przez osoby rzeczywiście niegodne korzystania z nich. Nie chodzi zatem o karanie za dokonane w przeszłości przestępstwa w sposób trwały i nieodwracalny (pkt 37–39 wyroku w sprawie *Galte*). W tym zakresie analizowany wyrok przybliży wykładnię unijną do stanowiska UNHCR. W pkt 157 *Podręcznika dotyczącego procedur i kryteriów nadawania statusu uchodźcy*<sup>16</sup> wskazano bowiem, że odbycie kary, ułaskawienie lub amnestia stanowią istotne okoliczności przy ocenie zasadności zastosowania klauzul wyłączenia. Podobne stanowisko wyrażono w przywołanym w orzeczeniu *Poradniku*

<sup>15</sup> Zob. B. Olszewska-Łabędź, *Kwestia pobytu uchodźców na terytorium Polski w kontekście ochrony bezpieczeństwa publicznego* [w:] *Polityka migracyjna w obliczu współczesnych wyzwań. Teoria i praktyka*, red. T. Browarek, H. Chałupczak, M. Lesińska, E. Pogorzała, Lublin 2018, s. 373–374.

<sup>16</sup> UNHCR, *Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status and Guidelines on International Protection Under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, Geneva 2019, s. 15.

*praktycznym EASO: Wykluczenie*<sup>17</sup>: odbycie wyroku, czas od popełnienia przestępstwa, amnestia oraz ulaskawienie należą do okoliczności, które właściwy urzędnik prowadzący sprawę może rozważyć jako czynniki mające wpływ na stwierdzenie, czy wnioskodawca poniósł już wystarczającą karę (pkt 18–19 wyroku w sprawie *Galte*).

Z polskiej perspektywy orzeczenie to ma istotne znaczenie dla stosowania art. 19 ust. 1 pkt 3 u.u.c.o., który przewiduje podstawę wyłączenia odpowiadającą rozwiązaniu przyjętemu w prawie unijnym. Wyrok ten wprowadza do prawa azylowego element podejścia resocjalizacyjnego, pozostającego w zgodzie z zasadą humanitaryzmu, którą można odnaleźć w Konstytucji RP i Konstytucji Republiki Litewskiej, oraz zasadą poszanowania godności człowieka (art. 1 KPP i art. 3 konwencji genewskiej). W konsekwencji można uznać, że wyrok w sprawie *Galte* jest krokiem w stronę równoważenia funkcji ochronnej i prewencyjnej prawa azylowego.

Orzeczenie w sprawie *Galte* jest potwierdzeniem dotychczasowej linii orzeczniczej TSUE. Automatyczne odrzucenie wniosku osoby ubiegającej się o status uchodźcy, gdy osoba ta była wcześniej karana za przestępstwo niepolityczne, narusza zasady indywidualnej oceny, proporcjonalności i non-refoulement. Konieczne jest ustalenie, czy osoba ta nadal stanowi realne zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego państwa przyjmującego. Tym samym wyrok ten wpisuje się w szerszy nurt ochrony praw człowieka i zakaz automatyzmu w sprawach uchodźczych, zbliżając unijne orzecznictwo do stanowiska UNHCR. Jego znaczenie wykracza poza sprawę litewską – stanowi ważną wskazówkę w zakresie stosowania prawa przez wszystkie państwa członkowskie.

## Literatura

- Baran-Kurasiewicz M., *Uzyskanie statusu uchodźcy i sytuacja uchodźców w Polsce*, „Polityka i Społeczeństwo” 2021, t. 19, nr 3, s. 5–22.
- Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO), *Poradnik praktyczny EASO: Wykluczenie*, Valletta 2017.
- Łachacz O., *Zasada non-refoulement w międzynarodowym prawie uchodźczym – zwyczaj międzynarodowy czy też peremptoryjna norma prawa międzynarodowego?*, „Problemy Współczesnego Prawa Międzynarodowego, Europejskiego i Porównawczego” 2017, t. 15, s. 134–142.
- Olszewska-Łabędź B., *Kwestia pobytu uchodźców na terytorium Polski w kontekście ochrony bezpieczeństwa publicznego* [w:] *Polityka migracyjna w obliczu współczesnych wyzwań. Teoria i praktyka*, red. T. Browarek, H. Chałupczak, M. Lesińska, E. Pogorzała, Lublin 2018, s. 369–383.
- Świeca K., *Rola państwa wobec migracji zewnętrznej w aspekcie analizy bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio G. Ius” 2024, vol. 71, no. 1, s. 145–154.
- UNHCR, *Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status and Guidelines on International Protection Under the 1951 Convention and the 1967 Protocol Relating to the Status of Refugees*, Geneva 2019.

<sup>17</sup> Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO), *Poradnik praktyczny EASO: Wykluczenie*, Valletta 2017, s. 35.

## Streszczenie

**Tymon Brzuzy, Andrzej Kozik, Dominik Król**

### **Wykluczenie z możliwości otrzymania statusu uchodźcy ze względu na popełnione przestępstwo**

Glosa dotyczy wyroku TSUE w sprawie *Galte* (C-63/24), który można określić jako kamień milowy w rozwoju prawa azylowego UE. Trybunał orzekł, że sam fakt skazania za poważne przestępstwo nie może z góry powodować negatywnego rozpatrzenia wniosku o przyznanie statusu uchodźcy. W glosie omówiono znaczenie tego rozstrzygnięcia dla praktyki stosowania klauzul wyłączenia z ochrony międzynarodowej oraz jego wpływ na równoważenie bezpieczeństwa państwa i ochrony praw człowieka. Wskazano także na potrzebę indywidualnej oceny każdego przypadku i poszanowania zasady proporcjonalności w postępowaniach azylowych. Na koniec podkreślono wkład wyroku w sprawie *Galte* w ujednolicenie orzecznictwa unijnego z podejściem prezentowanym przez UNHCR oraz jego znaczenie dla praktyki sądów krajowych państw członkowskich.

**Słowa kluczowe:** klauzula wykluczenia, bezpieczeństwo migracyjne, status uchodźcy, TSUE, zasada non-refoulement.

## Summary

**Tymon Brzuzy, Andrzej Kozik, Dominik Król**

### **Exclusion from Eligibility for Refugee Status Due to Having Committed a Crime**

In their commentary, the authors discuss the CJEU judgment in case *Galte* (C-63/24), which can be described as a milestone in the development of EU asylum law. The Court ruled that the mere fact of a conviction for a serious crime cannot automatically lead to the rejection of an application for refugee status. The authors analyze the significance of this ruling for the application of exclusion clauses and its impact on balancing state security with the protection of human rights. They emphasize the need for an individualized assessment in each asylum case and adherence to the principle of proportionality. The commentary highlights the contribution of the *Galte* judgment to aligning EU case law with the approach of the UNHCR and its importance for the practice of national courts in the Member States.

**Keywords:** exclusion clauses, migration security, refugee status, CJEU, principle of non-refoulement.